Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Adroddiad ar Weithredu Deddfwriaeth a Pholisïau Llywodraeth Agored yn ystod 2022

Cynnwys **Tudalen**

Cyflwyniad	**3**
Crynodeb	**4**
Nifer y Ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth	**5**
Categori'r Ceisydd	**10**
Prydlondeb Ymatebion	**11**
Canlyniadau Ceisiadau a Gwblhawyd	**12**
Defnyddio Esemptiadau ac Eithriadau	**14**
Adolygiadau Mewnol	**16**
Prydlondeb Adolygiadau Mewnol	**18**
Apeliadau i'r Comisiynydd Gwybodaeth	**18**
Apeliadau i Dribiwnlys yr Haen Gyntaf (Hawliau Gwybodaeth)	**18**
Atodiad A: Defnyddio Esemptiadau ac Eithriadau yn ystod 2022	**19**

Cyflwyniad:

Dyma'r ail adroddiad ar bymtheg y mae Llywodraeth Cymru wedi'i gyhoeddi ar weithredu deddfwriaeth a pholisïau llywodraeth agored. Mae hwn yn adroddiad ôl-weithredol sy'n disgrifio ein profiadau yn ystod 2022.

Mae'r ystadegau yn yr adroddiad hwn yn ymwneud â delio â cheisiadau am wybodaeth wedi'i chofnodi o dan Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000 (FOIA), Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol 2004 (EIR) a Deddf Diogelu Data 2018 (DPA2018) / Rheoliad Cyffredinol y DU ar Ddiogelu Data (GDPR y DU). Mae'r ystadegau'n ymdrin â cheisiadau a gofnodwyd gan yr Uned Hawl i Wybodaeth Llywodraeth Cymru yn unig ac nid ydynt yn cynnwys ceisiadau "arferol" a gwybodaeth a rennir yn ystod y gwaith o ddydd i ddydd. O ganlyniad, dim ond cipolwg ar brofiadau a pherfformiad Llywodraeth Cymru yw'r data.

Oni nodir yn wahanol, casglwyd y data a gyflwynir yn y tablau a'r graffiau yn yr adroddiad hwn, o System Olrhain Ceisiadau am Wybodaeth Llywodraeth Cymru ar 22 Mai 2023. Mae'r canrannau wedi'u talgrynnu i un pwynt degol mewn mannau a allai roi'r argraff bod mân anghysondebau rhwng swm yr eitemau cyfansoddol a'r cyfanswm.

Nid yw'r adroddiad hwn yn cynnwys ceisiadau a gafwyd gan awdurdodau cyhoeddus eraill yng Nghymru.

Crynodeb:

Yn 2022:

- Cafodd Llywodraeth Cymru 1,031 o geisiadau am wybodaeth wedi'i chofnodi.

- Bu gostyngiad o 8.8% yng nghyfanswm nifer y ceisiadau a gafwyd (o 1,131 yn 2021). Dyma'r trydydd nifer uchaf o geisiadau a gafodd Llywodraeth Cymru mewn blwyddyn galendr ers i'r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth a'r Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol ddechrau ar 1 Ionawr 2005.

- O'r 1,031 o geisiadau, roedd Llywodraeth Cymru wedi cwblhau[1] 1,030 (99.9%) ar adeg llunio'r adroddiad hwn.

- O'r 1,030 o geisiadau a gwblhawyd, cafodd 883 (85.7%) eu cwblhau o fewn 20 diwrnod gwaith a chafodd 894 (86.8%) eu cwblhau o fewn y terfyn amser statudol[2].

- O'r 1,030 o geisiadau a gwblhawyd, darparwyd yr holl wybodaeth neu rywfaint ohoni wrth ymateb i 649 (63.0%).

- Yr esemptiadau / eithriadau a ddefnyddiwyd amlaf oedd: adran 21 Deddf Rhyddid Gwybodaeth: gwybodaeth sydd ar gael i'r ceisydd drwy ddulliau eraill (17.7%), adran 40 Deddf Rhyddid Gwybodaeth: gwybodaeth bersonol (17.3%), ac adran 22 Deddf Rhyddid Gwybodaeth: gwybodaeth y mae bwriad i'w chyhoeddi yn y dyfodol (12.7%).

- Cafodd Llywodraeth Cymru gyfanswm o 56 o gwynion (5.4% o'r ceisiadau a gafwyd) yn ymwneud â'r ffordd yr ymdriniwyd â cheisiadau am wybodaeth.

- O'r 56 adolygiad mewnol, cafodd y gŵyn ei chadarnhau mewn 10 achos, ei chadarnhau'n rhannol mewn 6 achos, a chafodd y penderfyniad gwreiddiol ei gadarnhau mewn 40 o achosion.

- Ymchwiliodd Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth i 4 o gwynion[3] (0.4% o'r ceisiadau) a rhoddodd Hysbysiad Penderfynu mewn perthynas â 2 ohonynt.

- Nid oedd dim Hysbysiadau Penderfynu gan Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth yn destun apêl i'r Tribiwnlys Haen Gyntaf.

[1] Cais wedi'i gwblhau yw cais am wybodaeth wedi'i chofnodi y mae Llywodraeth Cymru wedi'i ateb.
[2] Mae'r terfyn amser statudol yn cynnwys ceisiadau a atebir naill ai o fewn 20 diwrnod gwaith neu o fewn terfyn amser estynedig a ganiateir.
[3] Diffinnir cwyn i Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth fel ymchwiliad ffurfiol sydd wedi arwain at Hysbysiad Penderfynu gan Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth neu sydd wedi'i ddatrys fel arall gan Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth.

Nifer y Ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth:

Cafodd Llywodraeth Cymru 1,031 o geisiadau am wybodaeth wedi'i chofnodi yn 2022. Ers dechrau'r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth ar 1 Ionawr 2005, mae nifer y ceisiadau a geir bob blwyddyn wedi amrywio. Roedd 8.8% o ostyngiad yn nifer y ceisiadau a gafwyd yn 2022 o'i gymharu â 2021. Mae'r cyfanswm o 1,031 o geisiadau a gafwyd yn drydydd nifer uchaf o geisiadau a gafodd Llywodraeth Cymru mewn blwyddyn galendr ers i'r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth a'r Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol ddechrau ar 1 Ionawr 2005.

Mae Tabl 1 a Ffigur 1 isod yn nodi cyfanswm blynyddol y ceisiadau am wybodaeth wedi'i chofnodi a gafodd Llywodraeth Cymru ers 2005.

Mae Tabl 2 a Ffigur 2 yn cymharu nifer y ceisiadau a gafwyd o fis i fis yn 2021 a 2022.

Tabl 1: Cyfanswm nifer y ceisiadau am wybodaeth wedi'i chofnodi a gafwyd yn 2005-2022

Blwyddyn	Cyfanswm nifer y ceisiadau a gafwyd	Gwahaniaeth o'r naill flwyddyn i'r llall (%)
2005	898	-
2006	677	-24.6%
2007	574	-15.2%
2008	638	11.1%
2009	860	34.8%
2010	813	-5.5%
2011	853	4.9%
2012	992	16.3%
2013	1,102	11.1%
2014	914	-17.1%
2015	899	-1.6%
2016	885	-1.6%
2017	787	-11.1%
2018	934	18.7%
2019	734	-21.4%
2020	984	34.1%
2021	1,131	14.9%
2022	1,031	-8.8%

Ffigur 1: Cyfanswm nifer y ceisiadau am wybodaeth wedi'i chofnodi a gafwyd yn 2005-2022

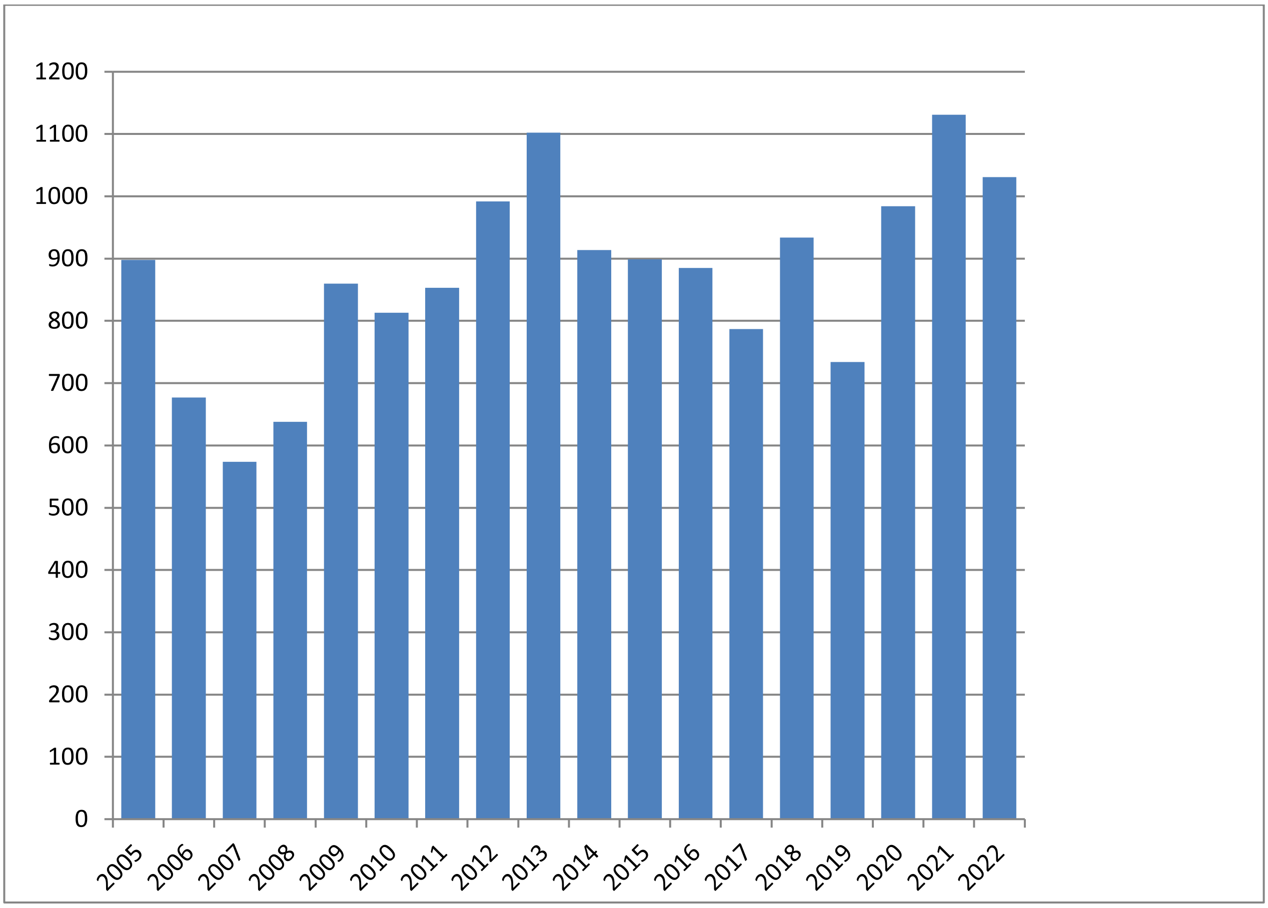

Tabl 2: Nifer y ceisiadau am wybodaeth wedi'i chofnodi a gafwyd bob mis: 2021 a 2022

Mis	2021	% o'r Cyfanswm	2022	% o'r Cyfanswm
Ionawr	109	9.6%	115	11.2%
Chwefror	117	10.3%	81	7.9%
Mawrth	77	6.8%	98	9.5%
Ebrill	62	5.5%	66	6.4%
Mai	66	5.8%	68	6.6%
Mehefin	103	9.1%	75	7.3%
Gorffennaf	76	6.7%	71	6.9%
Awst	98	8.7%	87	8.4%
Medi	77	6.8%	84	8.1%
Hydref	78	6.9%	109	10.6%
Tachwedd	85	7.5%	98	9.5%
Rhagfyr	183	16.2%	79	7.7%
Cyfanswm	**1131**	**100%**	**1031**	**100%**

Ffigur 2: Nifer y ceisiadau am wybodaeth wedi'i chofnodi a gafwyd bob mis: 2021 a 2022

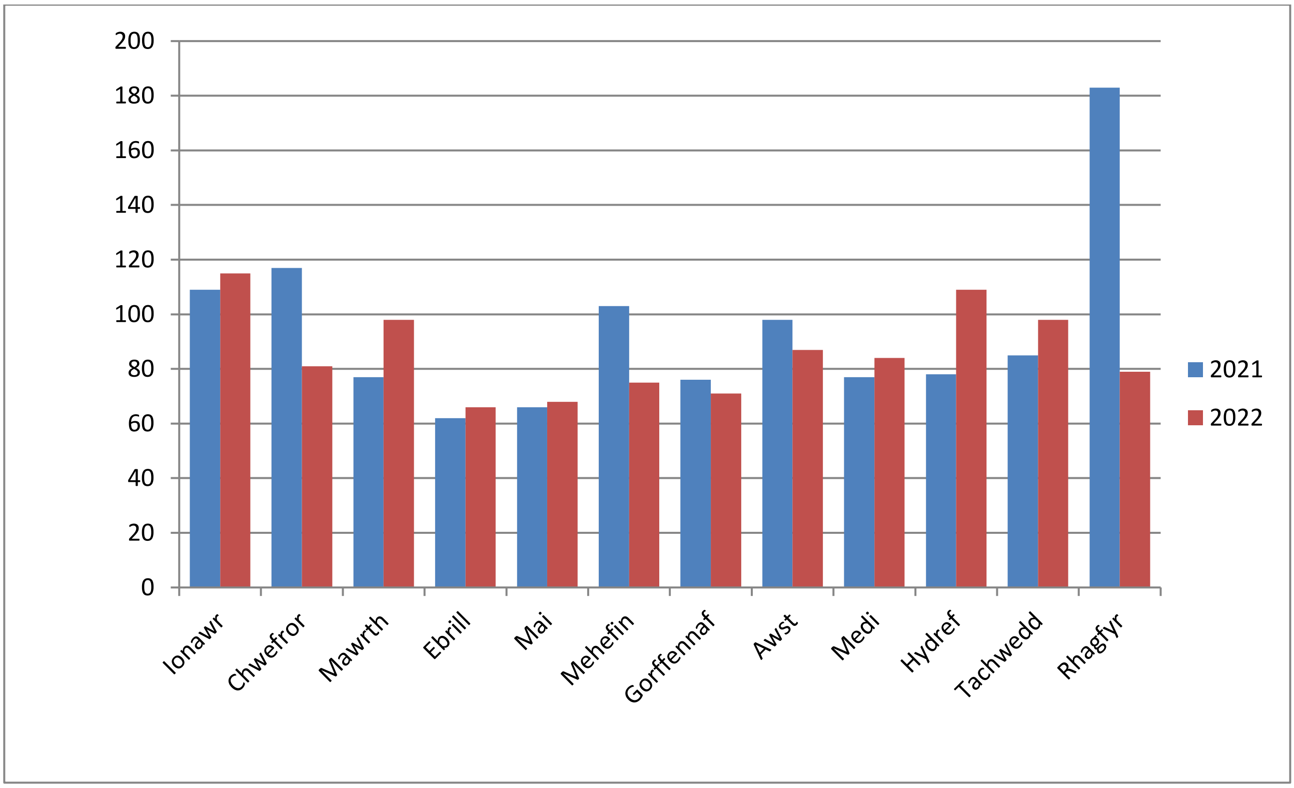

Yn Nhabl 3 ceir dadansoddiad yn ôl portffolio o nifer y ceisiadau am wybodaeth wedi'i chofnodi a gafodd Llywodraeth Cymru yn 2022. Gan fod newid wedi bod yn strwythur y sefydliad ym mis Ebrill 2022, mae dwy set o ffigurau. Mae'r set gyntaf (Tabl 3a a Ffigur 3a) yn dangos ceisiadau a gafwyd cyn mis Ebrill 2022; mae'r ail set (Tabl 3b a Ffigur 3b) yn dangos ceisiadau yr ymdriniwyd â nhw ar ôl yr ad-drefnu.

Tabl 3a: Nifer y ceisiadau a gafwyd yn ôl meysydd portffolio Llywodraeth Cymru yn ystod 2022 (cyn y newid yn y sefydliad)

Grŵp / Maes Cyfarwyddwr Cyffredinol	Nifer y Ceisiadau 2022	% y Ceisiadau
Y Grŵp Addysg a Gwasanaethau Cyhoeddus	37	15.9%
Grŵp yr Economi, Sgiliau a Chyfoeth Naturiol	69	29.6%
Y Grŵp Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	63	27.0%
Swyddfa'r Prif Weinidog	13	5.6%
Grŵp yr Ysgrifennydd Parhaol	42	18.0%
Heb eu neilltuo'n ffurfiol[4]	9	3.9%
Cyfanswm	**233**	**100%**

Ffigur 3a: Nifer y ceisiadau a gafwyd yn ôl meysydd portffolio Llywodraeth Cymru yn ystod 2022 (cyn y newid yn y sefydliad)

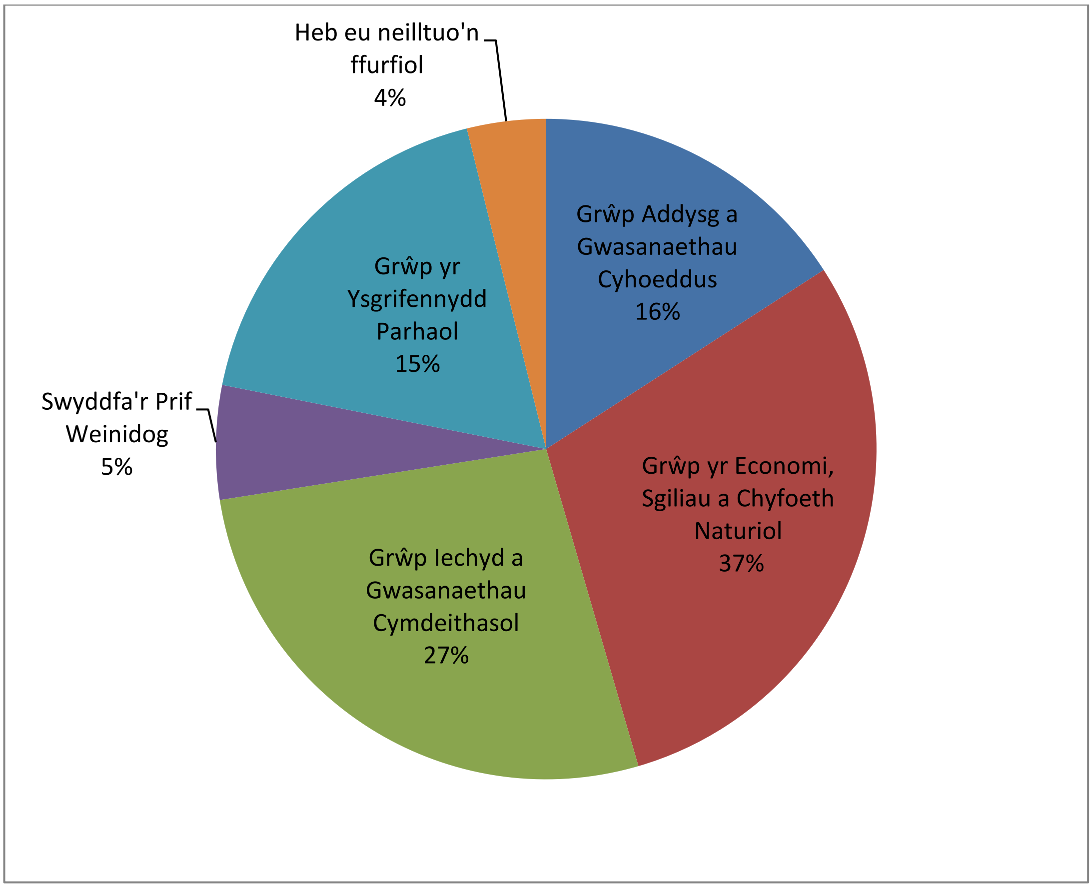

[4] Nid oedd y ceisiadau hyn yn dod o dan unrhyw faes grŵp penodol ac ymdriniwyd â nhw'n ganolog gan yr Uned Hawl i Wybodaeth

Tabl 3b: Nifer y ceisiadau a gafwyd yn ôl meysydd portffolio Llywodraeth Cymru yn ystod 2022 (ar ôl y newid yn y sefydliad)

Grŵp / Maes Cyfarwyddwr Cyffredinol	Nifer y Ceisiadau 2022	% y Ceisiadau
Y Grŵp Newid Hinsawdd a Materion Gwledig	277	28.4%
Grŵp y Prif Swyddog Gweithredu	137	17.2%
Y Grŵp Adfer ar ôl Covid a Llywodraeth Leol	23	2.9%
Y Grŵp Addysg, Cyfiawnder Cymdeithasol a'r Gymraeg	104	13.0%
Grŵp yr Economi, y Trysorlys a'r Cyfansoddiad	127	15.9%
Y Grŵp Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	131	16.4%
Grŵp Swyddfa'r Prif Weinidog	44	5.5%
Grŵp yr Ysgrifennydd Parhaol	5	0.6%
Cyfanswm	**798**	**100%**

Ffigur 3b: Nifer y ceisiadau a gafwyd yn ôl meysydd portffolio Llywodraeth Cymru yn ystod 2022 (ar ôl y newid yn y sefydliad)

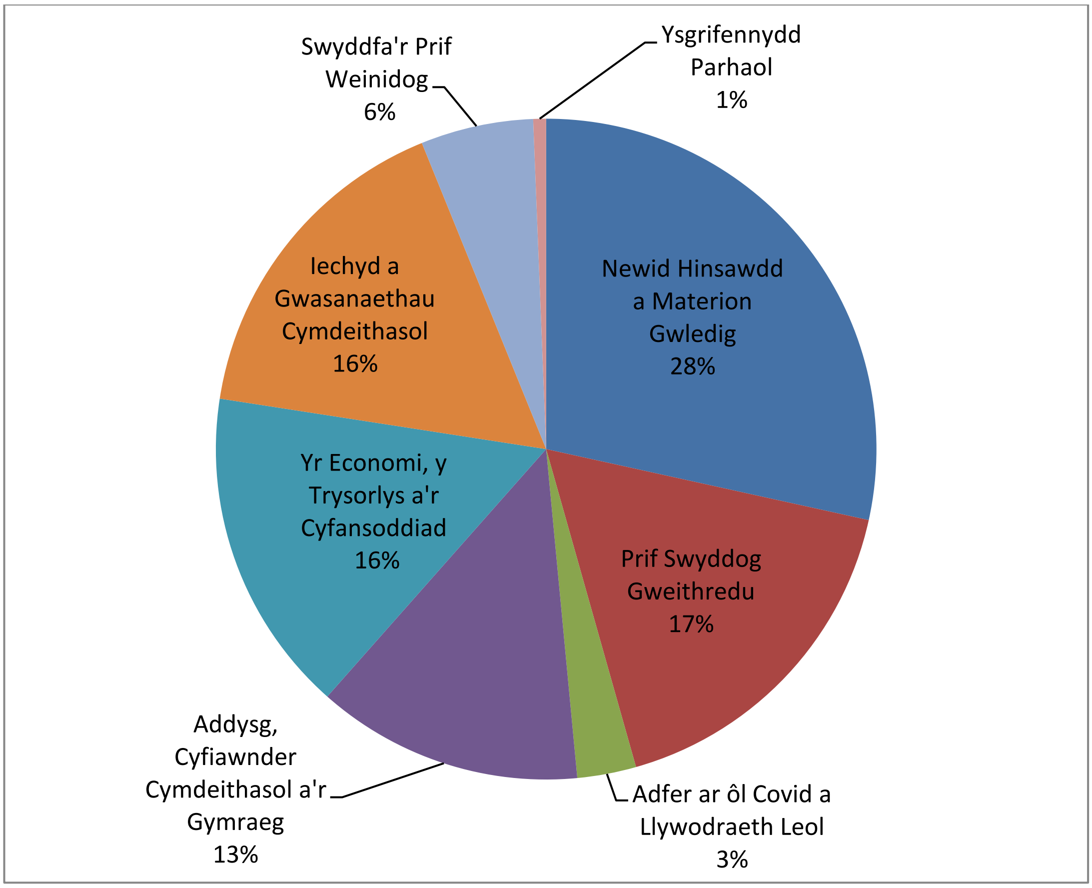

Categori'r Ceisydd:

Dros y flwyddyn, roedd ceisiadau gan Aelodau'r Senedd, y cyfryngau, staff ac Aelodau Seneddol yn cyfrif am 86 (8.3%) o'r 1,031 o geisiadau a gafwyd. Cafodd y 945 o geisiadau eraill (sy'n cyfateb i 91.7% o'r holl geisiadau) eu cofnodi o dan y categori 'Eraill'.

Tabl 4: Ceisiadau a gafwyd gan bob math o geisydd yn ystod pob chwarter yn 2022

	Eraill	Aelod o'r Senedd	Y cyfryngau	Staff	Aelod Seneddol
Chwarter 1	279	6	7	2	0
Chwarter 2	184	1	23	1	0
Chwarter 3	225	3	13	0	1
Chwarter 4	257	8	18	2	1
Cyfanswm 2022	**945**	**18**	**61**	**5**	**2**

Ffigur 4: Ceisiadau a gafwyd gan bob math o geisydd yn ystod pob chwarter yn 2022

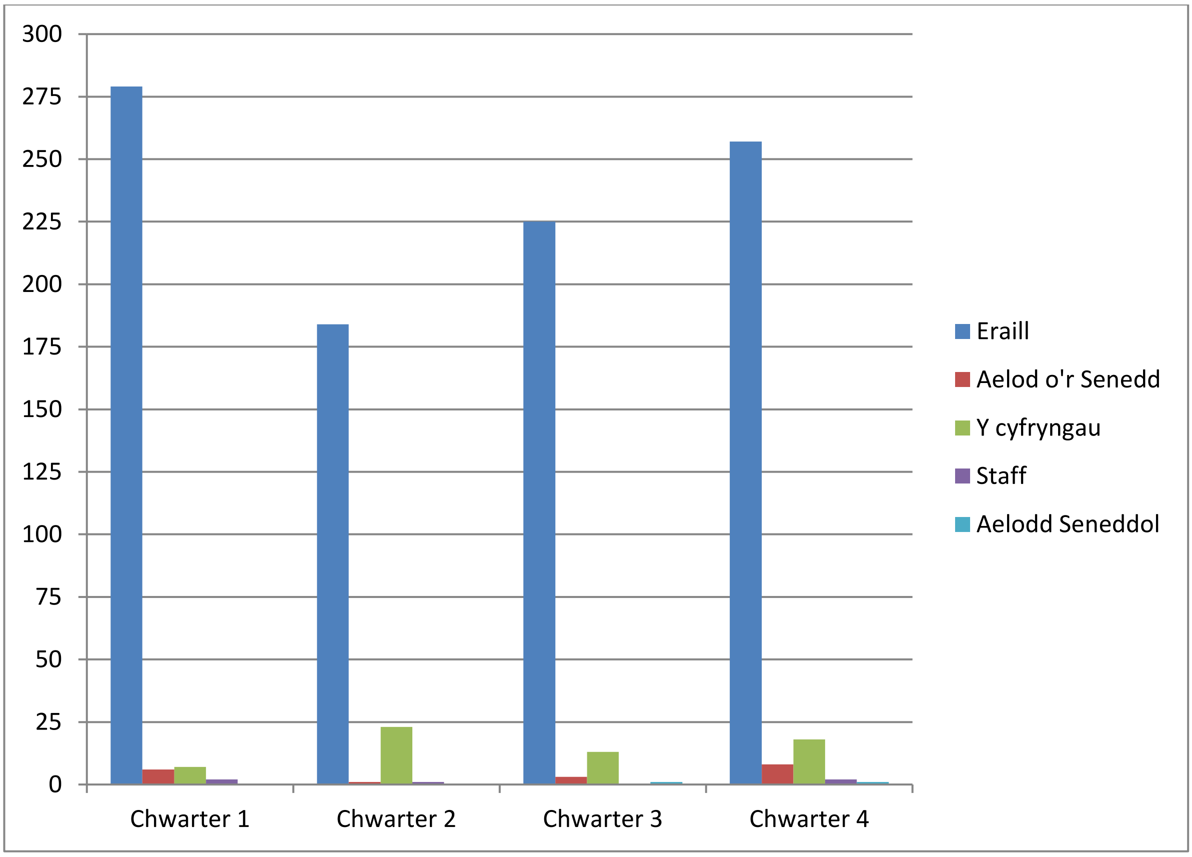

Prydlondeb Ymatebion:

Mae’r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth a’r Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol yn ei gwneud hi’n ofynnol i gyrff cyhoeddus ymateb fel arfer i geisiadau ysgrifenedig am wybodaeth o fewn 20 diwrnod gwaith i’w derbyn, heblaw am eithriadau cyfyngedig. Mae’r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth yn caniatáu estyniad rhesymol i’r terfyn amser o 20 diwrnod gwaith wrth ystyried esemptiad wedi’i bwyso a’i fesur er budd y cyhoedd, ac mae’r Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol yn caniatáu estyniad o uchafswm o 20 diwrnod gwaith arall os yw’r cais yn gymhleth ac yn swmpus.

O’r 1,031 o geisiadau, roedd 1,030 wedi’u cwblhau (99.9%) ar adeg llunio’r adroddiad hwn. O’r 1,130 o geisiadau a gwblhawyd, cafodd 883 (85.7%) eu cwblhau o fewn 20 diwrnod gwaith a chafodd 894 (86.8%) eu cwblhau o fewn y terfyn amser statudol[5].

Mae Tabl 5 isod yn nodi canran y ceisiadau a gwblhawyd o fewn y terfyn amser statudol gan Lywodraeth Cymru ers 2005[6].

Tabl 5: Canran y ceisiadau a gwblhawyd o fewn y terfyn amser statudol 2005-2022

Blwyddyn	% a gwblhawyd o fewn y terfyn amser statudol
2005	63.3%
2006	64.2%
2007	81.0%
2008	86.2%
2009	82.1%
2010	74.6%
2011	83.0%
2012	89.0%
2013	90.1%
2014	91.0%
2015	86.6%
2016	84.7%
2017	83.5%
2018	89.7%
2019	89.2%
2020	79.8%
2021	83.2%
2022	86.8%

[5] Mae'r terfyn amser statudol yn cynnwys ceisiadau a atebir naill ai o fewn 20 diwrnod gwaith neu o fewn terfyn amser estynedig a ganiateir.

[6] Mae’r ffigurau ar gyfer 2005-2008 ychydig yn wahanol i’r rhai a gyhoeddwyd mewn adroddiadau cynharach oherwydd bod ceisiadau agored wedi’u cwblhau ar ôl iddynt gael eu cyhoeddi.

Canlyniadau Ceisiadau a Gwblhawyd:

Yn Nhablau 6a a 6b, ac yn Ffigurau 5a a 5b, dangosir nifer y ceisiadau a gwblhawyd a gafodd Llywodraeth Cymru yn ystod 2021 a 2022 yn ôl categori cwblhau.

Tabl 6a: Nifer y ceisiadau a gwblhawyd a ddangosir yn ôl categori cwblhau yn ystod 2021 a 2022

Categori Cwblhau	2021	% o'r Cyfanswm	2022	% o'r Cyfanswm
Darparu'r holl wybodaeth	493	43.6%	496	48.2%
Darparu peth o'r wybodaeth	163	14.4%	153	14.9%
Dim gwybodaeth wedi'i darparu[7]	138	12.2%	118	11.5%
Dim gwybodaeth yn cael ei chadw	328	29.0%	261	25.3%
Tynnwyd yn ôl	9	0.7%	2	0.2%
Cyfanswm	**1,131**	**100%**	**1,030**	**100%**

Ffigur 5a: Nifer y ceisiadau a gwblhawyd a ddangosir yn ôl categori cwblhau yn ystod 2022

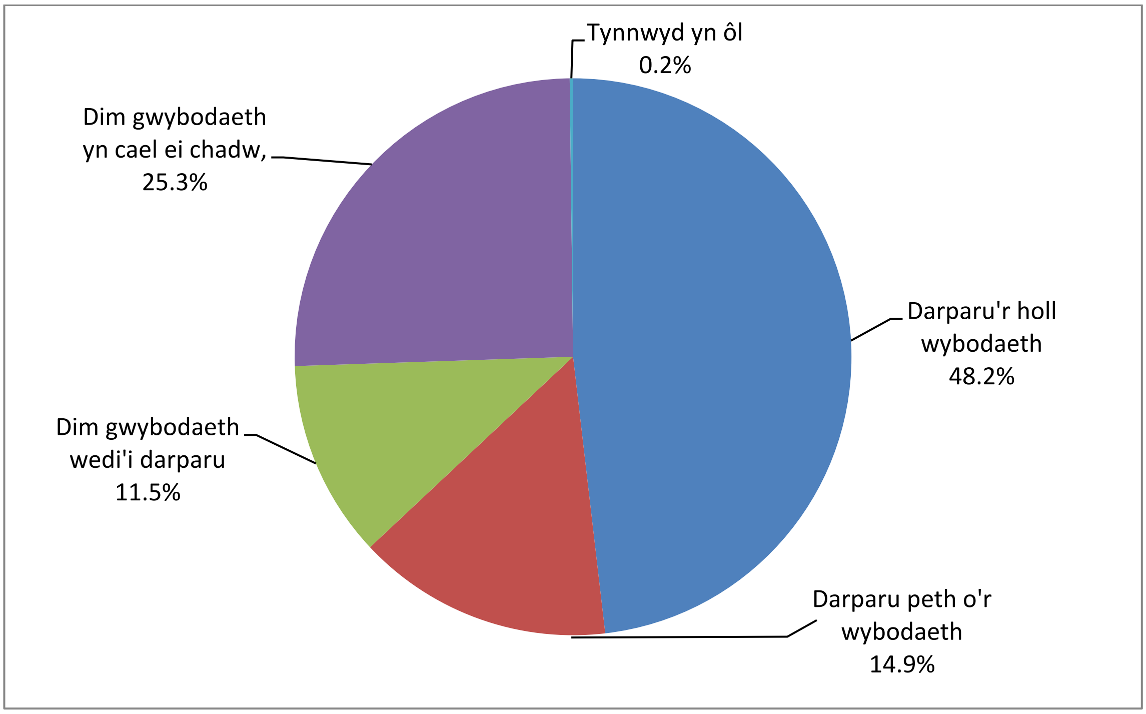

[7] Mae'r categori 'Dim Gwybodaeth wedi'i Darparu' yn cynnwys gwybodaeth a ddaliwyd yn ôl yn llawn gan ddefnyddio un neu fwy o esemptiadau, a'r ceisiadau hynny a wrthodwyd am eu bod yn fwy na'r terfyn priodol, ac am eu bod yn geisiadau blinderus neu geisiadau sydd wedi'u hailadrodd.

Tabl 6b: Nifer y ceisiadau ‘Dim gwybodaeth wedi’i darparu’ wedi’u dadansoddi yn ôl categori esemptio yn ystod 2021 a 2022

Categori Cwblhau Dim Gwybodaeth wedi’i Darparu	2021	% o’r Cyfanswm	2022	% o’r Cyfanswm
S12 Mwy na’r Terfyn Priodol	46	33.3%	25	21.2%
S14 Blinderus	1	0.7%	1	0.8%
S14 Wedi'i ailadrodd	1	0.7%	0	0.0%
Yr wybodaeth yn perthyn i gategori esemptio arall[8]	90	65.2%	92	78.0%
Cyfanswm	**138**	**100%**	**118**	**100%**

Ffigur 5b: Nifer y ceisiadau ‘Dim gwybodaeth wedi’i darparu’ wedi’u dadansoddi yn ôl categori esemptio yn ystod 2022

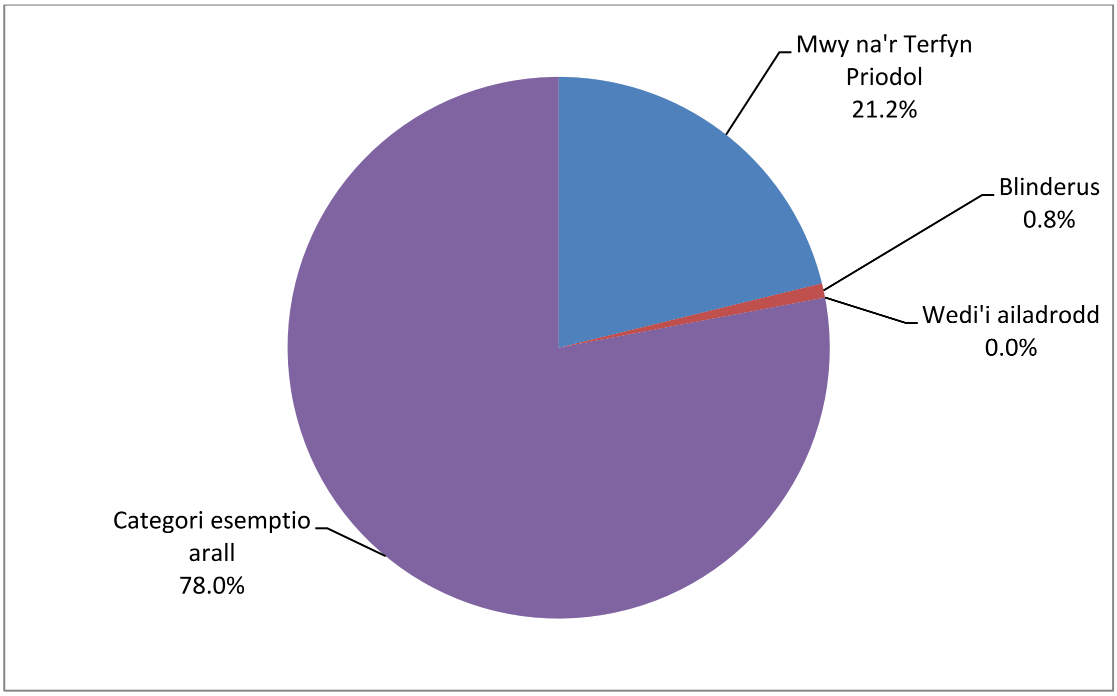

[8]Mae hyn yn cynnwys ceisiadau lle cafodd yr wybodaeth ei dal yn ôl yn llawn gan ddefnyddio un neu fwy o esemptiadau/eithriadau a restrir yn y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth, Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol neu Ddeddf Diogelu Data 2018 / GDPR y DU ar wahân i a12 ‘cost cydymffurfio yn fwy na’r terfyn priodol’ ac a14 ‘blinderus neu wedi'i ailadrodd’.

Defnyddio Esemptiadau ac Eithriadau:

O dan y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth, dim ond os yw'r canlynol yn berthnasol y gall awdurdod cyhoeddus wrthod darparu'r wybodaeth sydd ganddo y gofynnir amdani:

- y cais yn cael ei ystyried yn un blinderus neu'n un sydd wedi'i ailadrodd;
- byddai cost cydymffurfio yn fwy na'r 'terfyn priodol' (£600);
- ni thalwyd y ffi;
- mae'r wybodaeth yn perthyn i un neu ragor o'r categorïau esemptio/eithrio a restrir yn y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth, Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol neu Ddeddf Diogelu Data 2018 / GDPR y DU.

Mae Tabl 7 a Ffigur 6 yn rhoi manylion yr esemptiadau a'r eithriadau a gafodd eu cymhwyso o leiaf ddeg gwaith gan Lywodraeth Cymru yn ystod 2022. Gellir gweld rhestr lawn o'r esemptiadau a'r eithriadau yn Atodiad A (nid yw'r ffigurau yn Nhabl 7 yn dangos nifer y ceisiadau y defnyddiwyd esemptiad a/neu eithriad ar eu cyfer gan ei bod yn bosibl cymhwyso mwy nag un esemptiad a/neu eithriad mewn cysylltiad â cheisiadau unigol).

Pan fo Llywodraeth Cymru wedi defnyddio esemptiadau a/neu eithriadau sydd ar gael i atal gwybodaeth, mae esboniadau llawn wedi'u darparu a'u cyhoeddi yn y Cofnod Datgeliadau y gellir ei weld ar wefan Llywodraeth Cymru:
https://www.llyw.cymru/ymatebion-rhyddid-gwybodaeth

Yr esemptiadau a ddefnyddiwyd amlaf oedd lle'r oedd yr wybodaeth ar gael i'r ceisydd drwy ddulliau eraill (adran 21 Deddf Rhyddid Gwybodaeth), i ddiogelu gwybodaeth bersonol (adran 40 Deddf Rhyddid Gwybodaeth), a lle'r oedd bwriad i gyhoeddi'r wybodaeth yn y dyfodol (adran 22 Deddf Rhyddid Gwybodaeth).

Tabl 7: Defnyddio esemptiadau ac eithriadau yn ystod 2022

Deddf-Esemptiad[9]	2022	% o'r Cyfanswm
Deddf Diogelu Data 2018 Atodlen 2 Paragraff 16	22	8.5%
Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol Rheoliad 13	14	5.4%
Deddf Rhyddid Gwybodaeth Adran 21	46	17.7%
Deddf Rhyddid Gwybodaeth Adran 22	33	12.7%
Deddf Rhyddid Gwybodaeth Adran 35	12	4.6%
Deddf Rhyddid Gwybodaeth Adran 40	45	17.3%
Deddf Rhyddid Gwybodaeth Adran 41	11	4.2%
Deddf Rhyddid Gwybodaeth Adran 43	30	11.5%
Pob esemptiad arall	47	18.1%
Cyfanswm	**260**	**100%**

[9]Ceir disgrifiad o'r mater y mae pob eithriad yn berthnasol iddo ar wefan y Comisiynydd Gwybodaeth yn: https://ico.org.uk/for-organisations/guidance-index/freedom-of-information-and-environmental-information-regulations/

Ffigur 6: Defnyddio esemptiadau ac eithriadau yn ystod 2022

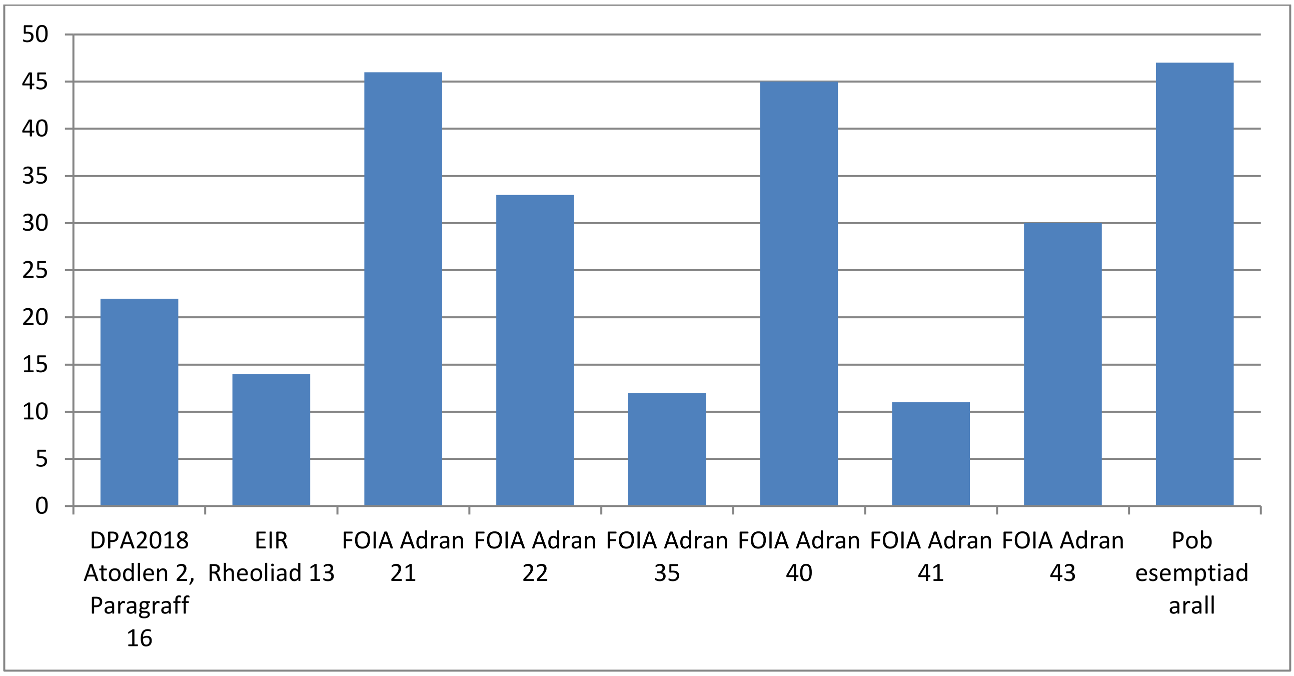

Adolygiadau Mewnol:

Gall ceiswyr ofyn i Lywodraeth Cymru gynnal adolygiad mewnol os: i) nad ydynt yn cytuno â'r penderfyniad i atal yr holl wybodaeth y gofynnir amdani neu rywfaint ohoni; ii) os nad ymdriniwyd â'r cais o fewn 20 diwrnod gwaith; neu iii) os ydynt o'r farn y codwyd ffi ar gam.

Cafodd Llywodraeth Cymru 56 o gwynion yn 2022 sy'n cyfateb i 5.4% o'r ceisiadau. Roedd hyn yn gynnydd o'i gymharu â 27.3% yn 2021.

Tabl 8: Nifer y Cwynion (2005-2022)

Blwyddyn	Cyfanswm nifer y cwynion
2005	14
2006	27
2007	22
2008	21
2009	16
2010	33
2011	33
2012	45
2013	51
2014	41
2015	40
2016	59
2017	56
2018	81
2019	52
2020	48
2021	44
2022	56

Ffynhonnell: Cofnodion a gedwir yn ganolog gan yr Uned Hawl i Wybodaeth, Llywodraeth Cymru

Ffigur 7: Nifer y Cwynion (2005-2022)

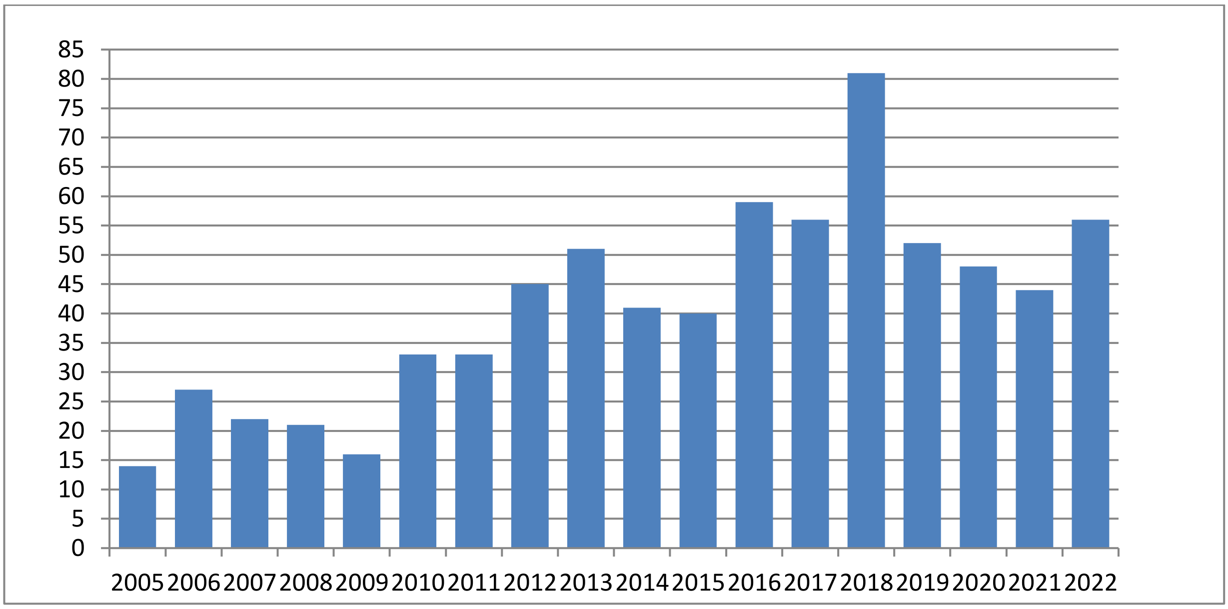

Tabl 9: Canlyniadau adolygiadau mewnol ar gyfer 2022

	Nifer	% o'r Cyfanswm
Cadarnhau'r gŵyn	10	17.9%
Cadarnhau'r gŵyn yn rhannol	6	10.7%
Cadarnhau'r penderfyniad gwreiddiol	40	71.4%
Cyfanswm	**56**	**100%**

Ffynhonnell: Cofnodion a gedwir yn ganolog gan yr Uned Hawl i Wybodaeth, Llywodraeth Cymru

O'r 56 adolygiad mewnol, cafodd y gŵyn ei chadarnhau mewn 10 achos, ei chadarnhau'n rhannol mewn 6 achos, a chafodd y penderfyniad gwreiddiol ei gadarnhau mewn 40 o achosion.

Ffigur 8: Canlyniadau adolygiadau mewnol ar gyfer 2022

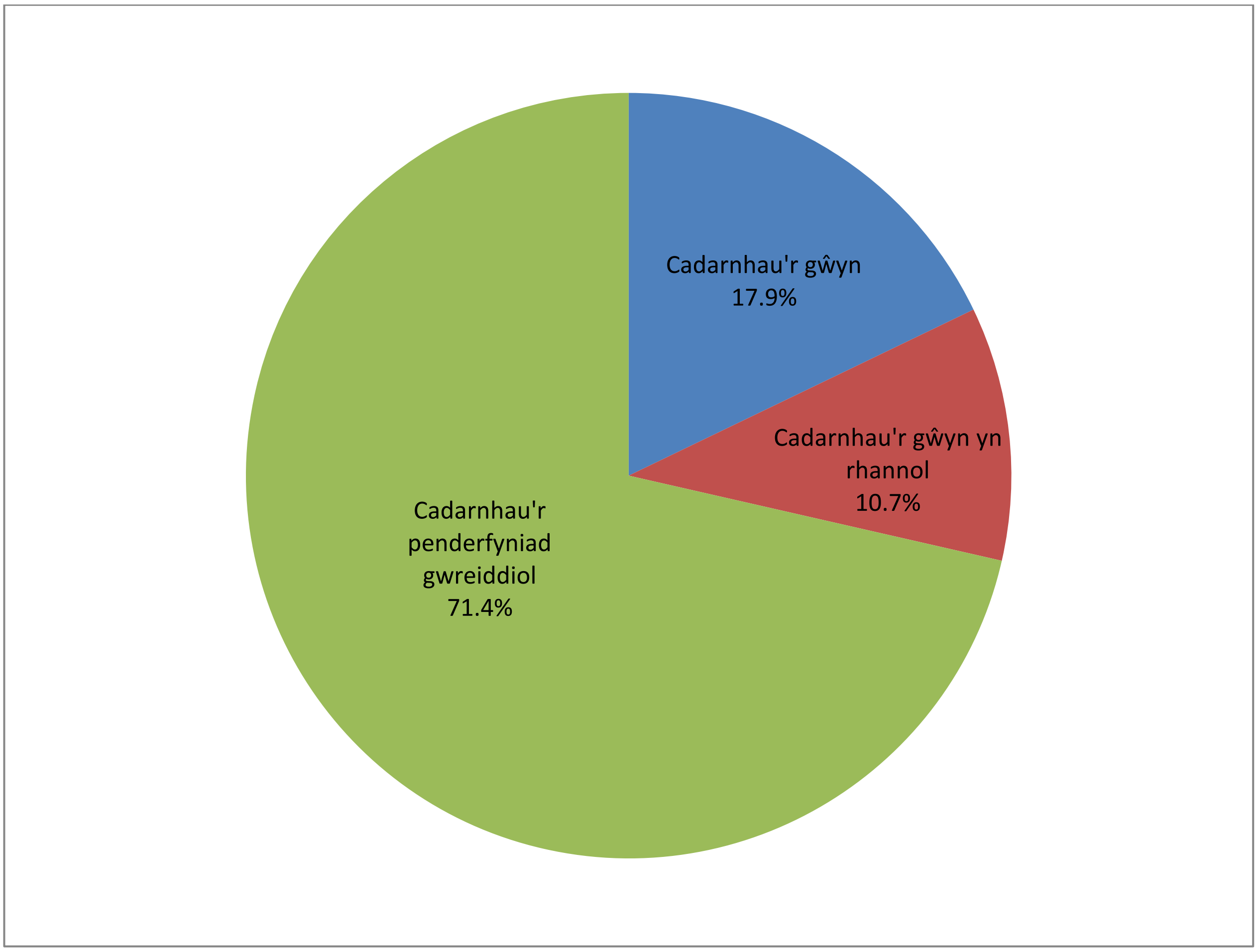

Prydlondeb Adolygiadau Mewnol:

Nid oes terfyn amser statudol ar gyfer cwblhau adolygiad mewnol. Fodd bynnag, mae'r Comisiynydd Gwybodaeth wedi cyhoeddi canllawiau sy'n datgan y dylid cwblhau adolygiad mewnol o fewn 20 diwrnod gwaith ac y gellir ymestyn y terfyn amser ar gyfer cwblhau mewn achosion eithriadol i 40 diwrnod gwaith.

O'r 56 o adolygiadau mewnol a gwblhawyd, cafodd 47 (83.9%) eu cwblhau o fewn 20 diwrnod gwaith, cafodd 6 (10.7%) eu cwblhau o fewn 21 i 40 diwrnod gwaith, a chymerodd 3 (5.4%) fwy na 40 diwrnod gwaith i'w cwblhau.

Apeliadau i'r Comisiynydd Gwybodaeth:

Os nad yw ceisydd yn fodlon ag ymateb Llywodraeth Cymru, gall gwyno wrth Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth, sef rheoleiddiwr annibynnol awdurdodau cyhoeddus mewn perthynas ag ymdrin â cheisiadau am wybodaeth. Ar ôl derbyn cwyn, bydd Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth yn penderfynu a ddylid ymchwilio ac mae'n bosibl y bydd yn cyhoeddi Hysbysiad Penderfynu wedi hynny. Hysbysiad Penderfynu yw barn derfynol Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth ynghylch a yw'r awdurdod cyhoeddus wedi cydymffurfio â'r Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth neu'r Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol, a pha gamau adferol (os o gwbl) y mae angen eu cymryd. Ni fydd pob ymchwiliad yn arwain at Hysbysiad Penderfynu. Mae rhai ymchwiliadau'n cael eu datrys yn anffurfiol.

Yn 2022 ymchwiliodd Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth i 4 cwyn[10] (0.4% o'r ceisiadau). O'r 4 ymchwiliad a gwblhawyd, rhoddwyd 2 hysbysiad penderfynu. Nid oedd angen i Lywodraeth Cymru weithredu ymhellach ar yr un o'r hysbysiadau penderfynu.

Apeliadau i Dribiwnlys yr Haen Gyntaf (Hawliau Gwybodaeth):

Mae Tribiwnlys yr Haen Gyntaf (Hawliau Gwybodaeth) yn gwrando apeliadau yn erbyn Hysbysiadau Penderfynu a gyhoeddir gan Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth. Yn 2022, nid oedd dim Hysbysiadau Penderfynu gan Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth yn destun apêl i'r Tribiwnlys Haen Gyntaf.

[10] Diffinnir cwyn i Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth fel ymchwiliad ffurfiol sydd wedi arwain at Hysbysiad Penderfynu gan Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth neu sydd wedi'i ddatrys fel arall gan Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth.

Atodiad A: Defnyddio esemptiadau ac eithriadau yn ystod 2022

Fel y nodir yn yr adroddiad, nid yw'r ffigurau isod yn dangos nifer y ceisiadau y defnyddiwyd esemptiad a/neu eithriad ar eu cyfer gan ei bod yn bosibl cymhwyso mwy nag un esemptiad a/neu eithriad mewn cysylltiad â cheisiadau unigol.

Deddf – Esemptiad	2022	% o'r Cyfanswm
DPA2018 Atodlen 2 Paragraff 2 - Trosedd a threthu	1	0.4%
DPA2018 Atodlen 2 Paragraff 16 – Diogelu hawliau pobl eraill	22	8.5%
DPA2018 Atodlen 2 Paragraff 19 - Braint broffesiynol gyfreithiol	4	1.5%
DPA2018 Atodlen 2 Paragraff 24 - Cyfeiriadau cyfrinachol	1	0.4%
DPA2018 Atodlen 3 Paragraff 9 - Data a broseswyd gan lys	1	0.4%
EIR Rhif 12(4)(b) – Y cais yn amlwg yn afresymol	3	1.2%
EIR Rhif 12(4)(d) – Deunydd sy'n dal i gael ei gwblhau	3	1.2%
EIR Rhif 12(4)(e) – Deunydd cyfathrebu mewnol	1	0.4%
EIR Rhif 12(5)(a) – Cysylltiadau rhyngwladol	1	0.4%
EIR Rheoliad 12(5)(e) – Cyfrinachedd gwybodaeth fasnachol neu ddiwydiannol lle mae cyfrinachedd yn cael ei ddarparu gan y gyfraith i ddiogelu buddiant masnachol dilys	3	1.2%
EIR Rhif 13 – Data personol trydydd partïon	14	5.4%
FOIA Adran 21 – Gwybodaeth sydd ar gael i'r ceisydd drwy ddulliau eraill	46	17.7%
FOIA Adran 22 – Gwybodaeth y bwriedir ei chyhoeddi yn y dyfodol	33	12.7%
EIR Adran 27 – Cysylltiadau rhyngwladol	6	2.3%
FOIA Adran 28 – Cysylltiadau o fewn y Deyrnas Unedig	1	0.4%
FOIA Adran 29 – Yr economi	4	1.5%
FOIA Adran 30 – Ymchwiliadau ac achosion a gynhelir gan awdurdodau cyhoeddus	1	0.4%
FOIA Adran 31 – Gorfodi'r gyfraith	4	1.5%
FOIA Adran 32 – Cofnodion llys	2	0.8%
FOIA Adran 35 – Ffurfio polisi'r llywodraeth	12	4.6%
FOIA Adran 36 – Cynnal materion cyhoeddus yn effeithiol	5	1.9%
FOIA Adran 38 – Iechyd a Diogelwch	1	0.4%
FOIA Adran 40 – Gwybodaeth Bersonol	45	17.3%
FOIA Adran 41 – Gwybodaeth a ddarparwyd yn gyfrinachol	11	4.2%
FOIA Adran 42 – Braint broffesiynol gyfreithiol	3	1.2%
FOIA Adran 43 – Buddiannau masnachol	30	11.5%
GDPR y DU Erthygl 12(5)(b) – Yn amlwg yn ddi-sail neu'n ormodol	2	0.8%
Cyfanswm	**260**	**100%**